

HRADY A DŘEVĚNÉ KOSTELÍKY PODORLICKA 10. září 2005

Autokarový zájezd „z dílny OVT“ je názornou ukázkou využití náročné víkendové akce s dvěma bivaky transformováním na jednodenní zájezd pro všechny věkové a výkonnostní kategorie: je založen na „Vítání jara pod Orlickými horami“ 19. - 21. 3. 2004, pořádaném Slávkem Čápem. Tehdejší trasa vedla (za dosti mizerného počasí) z Nového Města nad Metují přes Rezek, Slavoňov, Sendraž a Peklo do Nového Hrádku a pak přes Rokoli, Dobřany, Šediviny a Deštné na Zámeček v Pádolí. Po druhém bivaku pokračovala přes Villu Novu a Uhřínov do Liberka a po celkem 65 km končila na nádraží v Rychnově nad Kněžnou. V nynějším zájezdu je z ní využita v podstatě její nedělní dopolední část, ovšem opačným směrem a po trochu jiných (většinou neznačených) cestách, a po přejezdu autokarem pak její sobotní ranní část. Na začátek zájezdu je zařazena prohlídka kostelíka, který je sice poněkud vzdálen od Orlických hor, avšak každoročně jej vícekrát míváme prakticky bez povšimnutí. Na pěších trasách lze navštívit čtyři zříceniny hradů a jeden zámek.

Na zájezd jsou zapotřebí mapy KČT č. 27 „Orlické hory“ (3. vydání 2005) a č. 25 „Podorlicko“ (2. vyd. 1999). S hospodou na oběd lze počítat pouze na trase A, další jsou až v cíli.

Zájezd je zařazen do kalendáře akcí 2005 oblasti KČT Pardubický kraj, přihlášky možné ihned!

Odjezd: V 7.00 hodin od Zimního stadionu v Pardubicích, po dohodě s vedoucím možnost nástupu na Karlovině, rychlodráze, Drážce, Dubině a v Sezemicích. Asi 25 km do Velín - prohlídka kostelíka. (*Farnost Ostřetín, P. Jiří Mannl, tel. 466 682 108; domluvit týden předem.*) Pak ještě 30 km přes Kostelec n/O. a Rychnov n/Kn. do Liberka - příjezd asi v 8.45. Prohlídka kostela (*P. Petr Stejskal, tel. 494 534 210; připomenout dva týdny předem*). Společný odchod na trasy; autokar přejíždí 10 km přes Lukavici do Skuhrova nad Bělou.

A Z obce po modré značce do údolí, za mostem po neznačené silničce vzhůru do Prorubek a cestou podél potoka do Poříčí v údolí Kněžné. Po pravém břehu cestou proti proudu do Benátek na zelenou zn. (4,5 km). Po ní doleva 3 km do Lukavice, bez zn. doprava 1,5 km silnicí do osady Slavěnka a polní cestou (na kterou naváže modrá zn.) asi 1 km do Skuhrova nad Bělou. **Z Liberka asi 10 km**; lze zkrátit o 1,5 km neznačenou cestou do Ovčina a silnicí přes Debřece. Ve Skuhrově prohlídka hradu a hospod: Hostinec U Kouřímů (tč. p. Pohl, dobře vaří), restaurace Pod hradem (tč. p. Ondráček, nevaří). (*Informace: OÚ, tel. 494 598 248.*)

B Jako **A** do Benátek na zelenou zn., po ní asi 0,5 km doprava a opět bez zn. asi 3 km podél Uhřínovského potoka a samot Na Špici do středověké osady Villa Nova - prohlídka. Potom asi 2 km (částečně po žluté zn.) na zříc. Hlodný, po silnici Antoniiným údolím k hájovně Klečkov a výstup na Nový hrad (+2 km). Přes kótu 608 na modrou značku a po ní do Skuhrova nad Bělou (+4,5 km - **z Liberka celkem asi 16,5 km**). Výstup na hrad, na hospodu nebude čas.

Společný odjezd autokarem ve 14 hodin přes Dobré, Bačetín, Ohnišov a Bohdašín do Rokole, v případě zájmu až do Nového Hrádku (asi 20 km); vrací se do Rokole pro skupinu **E** a přejíždí přes Slavoňov k Sepskému mostu v Novém Městě nad Metují (asi 8 km), resp. na parkoviště autokarů pod zámek. - Lze si vybrat z této nabídky:

C Skupina vystoupí v Bohdašíně. Po modré zn. 2 km do Slavoňova - prohlídka kostelíka (*P. Frant. Šotola, tel. 491 471 435*) a dále 5 km buď stále po modré zn. přes Rezek, nebo po žluté Klopotovským údolím (s možnou odb. na Výrov) a přes Sepský most do Nového Města nad Metují na náměstí a nakonec k autokaru (u mostu či na parkovišti). **Odpolední trasa asi 7 km.**

D Skupina vystoupí v Rokoli a po prohlídce křížové cesty a poutního areálu pokračuje 1,5 km po silnici do Bohdašína a dále jako **C** - **odpolední trasa asi 9 km.**

E Skupina vystoupí v Novém Hrádku a půjde 2 km po Z přes Frymburk (viz popis dále!) do Rokole na prohlídku jako **D**. Pak přejeđe autokarem do Slavoňova a pokračuje jako **C** 5 km do Nového Města. **Odpolední trasa asi 7 km.**

Všechny odpolední trasy lze v Rezku odklonit doprava na naučnou stezku a v N. Městě od Rychty pokračovat po modré zn. na náměstí a pak k autokaru (u Sepského mostu či na parkovišti).

Odjezd z Nového Města nad Metují v 18.00 hodin. Asi 60 km přes Dobrušku, Třebechovice p. O. a Sezemice do Pardubic, příjezd okolo 19. hodiny. Rozvoz přes Polabiny.

Veliny: Roubený barokní kostel sv. Mikuláše z r. 1752, opravený r. 1903, s novorenesančním zařízením z r. 1904. Dřevěná zvonice na osmiboké kamenné podezdívce a roubená márnice s obrazem sv. Mikuláše z poloviny 18. stol. Nejcennější soubor dřevěné barokní architektury v Čechách.

Liberk (455 m): Obec připomínána r. 1310 jako podhradí Rychmberka, vystavěného ve 14. stol. na

ostrohu západně od kostela; v r. 1458 byl i s kostelem zničen. Po rozebrání na stavební materiál zůstaly zachovány pouze zbytky příkopů a část valu. - Nový dřevěný kostel sv. Petra a Pavla byl postaven v l. 1691 - 92 na místě původního - cenná památka lidové architektury. Podezděn byl v l. 1800 - 02, restaurován v r. 1914; barokní zařízení je z 18. stol. Při kostele stupňovitá dřevěná zvonice. - Název městečka (městské výsady v r. 1738 zrušeny) je odvozen ze jména hradu: Rychmberk - Richberk - Riberk - Liberk (zcela shodně vzniklo jméno Liberec z původního Reichenberg následným připodobněním k českým jménům s koncovkou -ec).

Villa Nova: Středisko experimentální archeologie založené r. 1993 - skanzen středověké osady z období 13. - 14. století, neustále rozšiřovaný. (Více viz <http://villanova.webpark.cz/>)

Antoniino údolí: Zalesněné skalnaté údolí řeky Bělé mezi Jedlovou a Skuhrovem. Silnice v něm má 61 zatáček, zničena byla při povodni v r. 1998.

Nový hrad (Klečkov): Nepatrné zbytky hradu z přelomu 14. a 15. stol., v r. 1495 již pustý, naposledy zmiňován v r. 1576. Pojmenován „Nový hrad“ vzhledem k původnímu hradu **Hlodný** asi 1,5 km severových. směrem na druhém břehu.

Více (vč. fotografií) viz na adrese http://hrady.dejiny.cz/novy_hradRK/

Skuhrov nad Bělou: Osada připomínána v r. 1279, nad ní zachovány zbytky hradu (první zmínka k r. 1282, po husitských válkách připadl králi a byl darován Zdeňkovi ze Šternberka, r. 1455 odstoupen Jiřímu z Poděbrad a r. 1495 koupil celé panství Vilém z Pernštejna); pobořen byl r. 1457, v r. 1558 pustý (více viz www.mujiweb.cz/www/puffin/h031116/h031116.htm). Na hradě dřevěná rozhledna. - Obec byla v r. 1280 městečkem, v r. 1360 již městem, ale to bylo opuštěno, když po třicetileté válce zanikly hutě. V r. 1795 postavena železárna Franzberk a hamry, v r. 1817 za Kolovrata-Liebštejnského přebudována na „Růženinu hut“, kterou v r. 1897 koupili bratři Porkertové a přestavěli ji na slévárnu šedé litiny. Firma Porkert se proslavila kuchyňskými strojky, pianovými rámy apod., továrna vrácena v restituci. - V noci z 22. na 23. 7. 1998 se obcí přehnala katastrofální povodeň, která zničila silnici do Deštného i do Kvasin, zasáhla 58 domů s téměř 200 obyvatel, zničila asi 50 aut a jeden lidský život. Ztráty v továrně fy Porkert se přiblížily 130 mil. Kč, celkové škody v obci dosáhly asi 230 mil. Kč. - Nad vsí barokní kostel sv. Jakuba Většího z l. 1715 - 18, opravený r. 1832.

Nový Hrádek: Městečko připomínáno r. 1369. Barok. kostel sv. Petra a Pavla z r. 1723, mariánský sloup z r. 1747, kamenná kašna z r. 1864. Na záp. okraji obce zříc. **Frymburk:** Vystavěn před r. 1354, dobyt za selského povstání r. 1628 a později Švédy. Dochovány hradby, studna a zbytek mohutné válcové věže. (Hrad pravděpodobně nepřístupný - zahrnut do soukromého pozemku a hlídán psem. Více na www.hrady.cz/index.php?OID=142.)

Rokole: Významné mariánské poutní místo. Křížová cesta, novogotická kaple P. Marie z r. 1930, mariánská kaplička z r. 1860 nad zázračnou studánkou (poutní mše v Ne 11. 9. 2005), dřevěná Loreta, nová kaple Matky Boží třikrát podivuhodné („Betlém“) a domov Schönstattských sester Mariiných. (Více viz na www.diecezehl.cz/institute/drc-2ro.php.)

Slavoňov: Obec připomínána r. 1369. Dřevěný kostel sv. Jana Křtitele z r. 1553 na místě gotického kostela sv. Martina z r. 1350 - vzácná lid. architektura s cennou vnitřní výzdobou z r. 1705. Renesanční zděná zvonice z r. 1555 s bedněným patrem, roubená márnice z 18. stol.

Rezek: První písemné zmínky o prameni jsou z r. 1620, v r. 1736 byla postavena kaple s léčivým pramenem vyvěrajícím pod oltářem, zasvěcená sv. Barboře (zrekonstruována byla v r. 1934). Dřevěné lázně vybudovány r. 1738, zděné objekty v r. 1792, nynější budova je z l. 1922 - 24. Pamětní deska společného letního pobytu J. Nerudy a M. Tyrše v r. 1877 (od J. Bílka z r. 1934).

Výrov: Zbytky gotického hradu ze 14. stol. na ostrohu nad soutokem Metuje a Bohdašínského potoka. (Viz <http://hrady.dejiny.cz/vyrov/index.htm>.)

Nové Město nad Metují: Založeno 10. 8. 1501 Janem Černčickým z Kácova, hejtmanem Hradeckého kraje, který po vyhoření města v r. 1526 prodal novoměstské panství 9. 10. 1527 Vojtěchovi z Pernštejna. Ten je držel do r. 1548 a přestavěl město v jednotném renesančním stylu. Zachovány jsou hradby s věží Zázvorkou. Pův. got. tvrz přestavěna v opevněný zámek; současná podoba (vč. zámecké zahrady) je z l. 1909 - 11 po úpravě Dušanem Jurkovičem pro rod Bartoňů z Dobenína, kteří hrad vlastnili v l. 1908 - 51 a od restituce v r. 1992 opět. - Kostel Nejsv. Trojice z l. 1513 - 23, po požáru města přestavěn r. 1540. (Nové Město nad Metují a jeho nejbližší okolí je námět na celodenní, příp. dvoudenní turistickou akci. Další informace viz na www.novemestonm.cz, www.novemestonm.cz/bfw/historie/zamek.htm.)

Zajímavé zážitky na dosud nepoznaných místech vám přeje